

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Sáu, ngày 28/02/2025.

*****

PHẬT PHÁP VẤN ĐÁP

BÀI 190

Nhiều người chạy theo công danh, sự nghiệp nên không quan tâm đến việc giáo dục con cái. Nếu chúng ta bỏ lỡ giai đoạn có thể giáo dục các con thì chúng ta sẽ không có cơ hội làm lại. Có người nói, giá như có thể đưa đứa con vào trong bụng để giáo dục từ đầu. Nếu gia đình không dạy trẻ chuẩn mực, nền nếp thì trẻ sẽ học ở ngoài xã hội, ở trên mạng. Cho dù chúng ta dùng hết tài sản thì chúng ta cũng không thể đổi được một người con ngoan hiền. Người xưa nói: *“Tập tánh thành tự nhiên”*. Từ nhỏ trẻ nhỏ đã được nuông chiều thì lớn lên chúng sẽ trở thành *“phá gia chi tử”*. Nhiều Ông Bà, Cha Mẹ nuông chiều, cung phụng con cháu như công chúa, hoàng tử.

Hòa Thượng nói: *“Chúng ta thường cảm thán nói, gia đình hiện tại cách giáo dục khác xa với những gia đình thời xưa. Người hiện đại không hiểu về lễ tiết, quy củ nên trong đối nhân xử thế tiếp vật, biểu hiện ra là vô pháp, vô thiên”*.

Hôm qua, có người gọi điện cho tôi, họ hỏi: *“Mày có biết tao là ai không?”*. Họ là người bà con xa ở bên ngoài của tôi, mới hơn 30 tuổi. Trong cuộc sống thường ngày, nhiều người quen hành xử một cách vô pháp, vô thiên, không có quy củ, lễ tiết. Nếu chúng ta tìm người để xin việc mà chúng ta nói: *“Mày có biết tao là ai không?”* thì không ai muốn nhận chúng ta.

Ngày trước, có một người làm việc cho người bạn của tôi, họ luôn xưng con với người chủ, dù chỉ ít hơn người chủ 2 tuổi. Khi họ thành đạt, họ làm chủ, họ trở nên giàu hơn ông chủ cũ thì họ không còn xưng là con với ông chủ và họ xưng là ông với những người khác. Người xưa nói: *“Lễ mà không đủ lễ thì không phải là lễ, lễ mà vượt qua lễ thì cũng không phải là lễ, lễ mà đủ lễ thì mới là lễ”*. Chúng ta dùng lời nói, kiểu cách không phù hợp thì chúng ta trở thành người vô lễ. Chúng ta không được tiếp nhận chuẩn mực từ lúc nhỏ nên chúng ta không biết lễ. Gần đây, trường trong hệ thống ở tỉnh Bình Dương, tỉnh Bắc Ninh xin phép tổ chức trại hè thì tôi đều đồng ý, chúng ta có cơ hội dạy bảo các con chuẩn mực thì chúng ta cố gắng làm.

Hòa Thượng nói: *“Hành động, việc làm của bạn làm cho người khác khó chịu thì bạn làm sao có chỗ đứng trong xã hội. Nhà Nho, nhà Phật đều chú trọng đến oai nghi, nhất cử nhất động đều như lý, như pháp. Những thứ này phải được tu dưỡng, tập thành thói quen từ lúc nhỏ”*.

Chúng ta muốn có chỗ đứng trong xã hội thì chúng ta phải khiến mọi người cảm thấy thân thiện, tin tưởng. Chúng ta vô phép, hành xử theo tập khí thì không ai muốn dung chứa chúng ta. Rất ít người được tu dưỡng, tập thành thói quen chuẩn mực từ khi còn nhỏ. Tôi sinh ra trong một gia đình đông con, Bố Mẹ tôi phải vất vả kiếm sống nên từ nhỏ tôi không được học tập, tu dưỡng lễ nghi. Sau này, nhờ tôi có thiện căn, phước đức, nhân duyên nên tôi mới có cơ hội học tập.

Hòa Thượng nói: **“Ngày xưa, trong gia đình, khi trẻ bắt đầu biết đọc chữ thì đã đọc phép tắc thường ngày. Phật trong “Kinh Vô Lượng Thọ” nói: “Tiên nhân bất giáo vô thù quá tha”.** Câu nói **“Tiên nhân bất giáo vô thù quá tha”** nghĩa là người trước không dạy thì đừng trách người sau. Câu này là lời dạy vàng ngọc của Phật, đúng với tất cả các thời đại. Chúng ta muốn con chúng ta ngoan hiền thì chúng ta phải dạy, phải làm gương. Ngày nay, nhiều Cha Mẹ cho trẻ học đàn ca, sáo nhị, nhảy múa từ nhỏ mà không dạy phép tắc thường ngày. Có người cho con mặc quần áo ngắn, nhảy múa từ nhỏ, họ tự hào khoe với mọi người là con của họ múa rất đẹp. Tôi nhìn thấy, một gia đình, người con là ca sĩ nổi tiếng, Cha Mẹ làm trợ lý, phục vụ con, Cha Mẹ làm như vậy thì đã làm tổn phước của con. Người con một thời gian sau bị tai nạn giao thông và mất, Cha Mẹ không biết rằng họ đã khiến cho con tiêu hết phước.

Khi con cái quỳ lạy Ông Bà, Cha Mẹ, một số người nói không cần phải làm như vậy nhưng tôi nói phải làm cho đủ lễ. Tôi nói, bây giờ con cái lấy vợ, lấy chồng thì lạy Ông Bà, Cha Mẹ một lần, sau này, con cái chỉ lạy Cha Mẹ một lần nữa, đó là khi chúng tiễn Ông Bà, Cha Mẹ ra đi. Con cái lạy Cha Mẹ chỉ là lễ tiết thường thức vậy mà họ cũng muốn bỏ qua.

Khi học trò hành lễ, tôi vẫn ngồi để mọi người làm, tôi muốn làm ra biểu pháp, làm ra tấm gương để người đời sau nhìn thấy, đó là làm Thầy, làm học trò thì phải như vậy. Học trò lễ Thầy, con cái lễ Cha Mẹ là những việc hết sức bình thường. Cha Mẹ cảm thấy ngại ngùng khi con cái lễ lạy, rửa chân cho mình là vì họ chưa từng làm cho ai. Nếu chúng ta đã từng lễ lạy Cha Mẹ thì khi con cái làm cho chúng ta thì chúng ta cảm thấy bình thường. Đây là thường quy, thường nhật.

Chúng ta quán sát, chúng ta đã dạy điều gì cho con cái, học trò, thế hệ sau của mình? Có những người giảng cho người khác nghe nhưng họ không làm, đây là họ chỉ dùng ngôn giáo, chúng ta phải dùng thân giáo: **“Nói những điều mình đã làm và làm những gì mình đã nói”**. Thích Ca Mâu Ni Phật, các bậc Cổ Thánh Tiên Hiền đã nói những điều mình đã làm. Trên **“Kinh Vô Lượng Thọ”** dạy chúng ta: **“Tiên nhân bất giáo vô thù quá tha”**, người trước không dạy thì đừng trách người sau.

Hòa Thượng nói: **“Tiên nhân vô tri, bất thức đạo đức, vô thù quá tha”**. **Người trước không được học, không biết giáo huấn của Thánh Hiền nên họ không dạy người sau. Cho nên ngày nay, chúng ta nhất cử nhất động đều khiến người khác**

muốn ghét, thậm chí khi chúng ta làm bất cứ việc gì chúng ta rất khó có sự giúp đỡ của người khác”.

Người xưa nói: *“Tiên nhân vô tri, bất thức đạo đức, vô thù quá tha”*. Người trước không biết rõ chuẩn mực đạo đức nên họ không biết cách dạy người sau. Chúng ta không có lễ lối, phép tắc thì người khác sẽ không ưa chúng ta. Thí dụ, chúng ta ngồi vào bàn ăn mà chúng ta không biết mời mọi người, chúng ta chỉ gấp thức ăn cho mình thì người khác sẽ cảm thấy khó chịu. Trong một buổi nói chuyện hay trong bàn ăn, chúng ta phải biết mình nên ngồi chỗ nào, phải biết mình cần lấy thứ gì. Chúng ta muốn biết thì chúng ta phải học.

Khi người quen của tôi gọi điện cho tôi và hỏi: *“Mày có biết tao là ai không?”*, tôi cảm thấy không biết phải nói gì. Nếu *“nhất cử nhất động”* của chúng ta khiến người khác khó chịu thì họ sẽ không muốn giúp chúng ta. Đây là chúng ta tự đoạn tuyệt nhân duyên của mình. Hòa Thượng từng nói: *“Chúng ta nhất cử nhất động đều khiến người khác muốn ghét thì khi họ vừa nhìn thấy mặt chúng ta, họ đã tránh đi”*.

Hòa Thượng nói: ***“Làm người không thể không xem trọng những lễ tiết nhỏ trong cuộc sống thường ngày. Nếu như bạn muốn tương lai hồng pháp lợi sanh tiếp dẫn mọi người thì đây là những quy củ căn bản phải được dưỡng thành từ ngay trong cuộc sống thường ngày”***.

Chúng ta không nuôi dưỡng quy củ, chuẩn mực trong cuộc sống thường ngày thì chúng ta không thể dẫn dắt mọi người. Có người lạy Phật, niệm Phật mỗi ngày hàng vạn lần nhưng họ không biết lễ phép thường ngày, chúng ta làm như vậy thì chúng ta không thể độ người khác.

Hòa Thượng một mặt đề xướng Tịnh Độ nhưng một mặt đề xướng chuẩn mực Thánh Hiền. Hai việc này tương bổ, tương thành, hỗ trợ lẫn nhau, không hề chống trái nhau. Tôi may mắn có một chút thiện căn, phước đức nên được tiếp cận giáo huấn của Phật Bồ Tát, Thánh Hiền, tôi tự mình học, tự lợi ngược dòng. Nếu từ nhỏ chúng ta được học thì chúng ta giống như người được bơi xuôi dòng.

Khi tôi học chữ Hán, tôi cảm thấy mình học rất khổ cực và tốn kém nên tôi muốn chia sẻ lại cho mọi người bằng cách làm trang web dạy chữ Hán. Tôi nghĩ đến mọi người nên tôi tự có năng lực. Khi tôi dạy mọi người 214 bộ thủ trong tiếng Hán, tôi không có sách giáo trình và cũng không soạn giáo án. Khi tôi nói tôi muốn dạy 214 bộ thủ tiếng Hán cho mọi người thì Sư cô ở gần nhà tôi nói, cô có một chiếc bảng, sau đó, cô tặng cho tôi chiếc bảng từ dài 2.4m. Đây là sự thù thắng, khế hợp khi chúng ta phát tâm.

Khi chúng tôi làm công tác lồng tiếng cho các đĩa, dây của micro ngắn nên gây bất tiện cho người đọc thuyết minh, tôi có suy nghĩ: *“Giá mà có chiếc headphone không dây thì tốt biết mấy!”*. Mấy ngày sau, em tôi đưa cho tôi chiếc headphone không dây và

hỏi tôi có muốn dùng không, em trai tôi nói nhặt được bộ headphone không dây đó trong thùng rác. Chiếc headphone không dây đó chất lượng vẫn còn rất tốt, chúng tôi đã dùng nó để đọc hàng trăm đĩa. Có một người Việt kiều thuê nhà ở trong xóm của em tôi, họ ở đó một tháng, sau đó, ông chuyển nhà và bỏ bộ headphone không dây đó vào thùng rác, ngay lúc đó thì em trai tôi đi ngang qua. Nếu em trai tôi đi qua đó chậm một vài phút thì chắc chắn đã có người khác nhặt. Chúng ta chân thật phát tâm thì mọi sự sẽ có Phật Bồ Tát, Thánh Hiền Thần an bài cho chúng ta.

Có người hỏi Hòa Thượng: *“Thưa Hòa Thượng, con đã tận một phần sức lực dùng “Liễu Phạm Tứ Huấn”, “Âm chất văn” cho đến pháp xuất thế gian để giáo hóa thế hệ sau, xin hỏi còn có phương pháp gì để có thể cứu những đứa con của con không?”*.

Chúng ta bảo người khác làm nhưng chúng ta có chân thật làm, chân thật chuyển đổi vận mạng như tiên sinh Viên Liễu Phàm hay không? Tiên sinh Viên Liễu Phàm đã thay đổi vận mạng một cách trác tuyệt, từ không có tuổi thọ, không có con trai, không thể làm quan trở thành có. Phương pháp cải tạo vận mệnh là tích thiện, mỗi ngày, ông làm một việc thiện. Nếu chúng ta có một việc mà chúng ta không thể giải quyết thì chúng ta hãy thử dùng phương pháp tích thiện. Người khác mỗi ngày làm một việc thì chúng ta có thể mỗi ngày làm 3 việc thiện, sau khoảng 300 ngày, chúng ta đã làm được gần 1000 việc thiện.

Ngày trước, khi xe ô-tô của tôi lên đèo, nếu tôi nhìn thấy khúc cây, gạch đá bị rơi trên đường thì tôi sẽ dừng xe ở một chỗ an toàn, sau đó tôi xuống nhặt những đồ vật đó. Đây cũng là chúng ta làm một việc thiện, tôi thường làm những việc như vậy. Một lần trên đường đi từ Nha Trang về nhà, xe của chúng tôi đang từ trên đèo đi xuống thì rơi vào một chiếc ổ gà rất lớn, sau khi đi qua đó khoảng 1 km thì tôi nghĩ rằng, tôi phải đắp cái ổ gà đó lại. Sau đó, tôi và các chú đi nhặt rất nhiều đá, chúng tôi để những viên đá to xuống trước, sau đó là đá nhỏ, cuối cùng, chúng tôi lấy đá vụn bên lề đường cho vào các khe hở để lấp bằng chiếc ổ gà. Hằng ngày, có rất nhiều việc để chúng ta có thể tích thiện, điều quan trọng là chúng ta phải làm mọi việc bằng tâm chân thành. Chúng ta thật làm thì chúng ta sẽ thật chuyển được hoàn cảnh.

Hòa Thượng nói: *“Cảnh tùy tâm chuyển”*. Cảnh chưa chuyển vì tâm chúng ta chưa thật chuyển. Tâm chúng ta thật chuyển thì hoàn cảnh xung quanh chúng ta nhất định sẽ thật chuyển. Chỗ của tôi ở, rau củ mọc lên rất xanh tốt thậm chí, tôi không có thời gian để cắt đồ mang tặng. Khi chúng ta chân thật thay đổi nội tâm thì hoàn cảnh xung quanh chúng ta sẽ thay đổi. Tất cả là do sự tận tâm, tận lực của chúng ta. Nếu chúng ta đã tận tâm, tận lực mà không thể thay đổi hoàn cảnh thì chúng ta phải biết rằng: *“Phật cũng có tam bất năng”*. Khi dòng họ Thích bị vua Tỳ Lưu Ly tàn sát, Phật cũng không thể cản trở, đây là do nghiệp lực.

Hòa Thượng nói: **“Trong hoàn cảnh này thì chúng ta chỉ có thể “tiềm di mặc hóa” trong âm thầm, chúng ta nỗ lực hết sức mình để cảm hóa, lâu ngày, dài tháng chúng sẽ tự động chuyển đổi. Chính mình phải làm ra tấm gương tốt nhất để con cháu của chúng ta xem thấy. Khi con cháu của chúng ta xem thấy thì trong vô hình chúng sẽ được ảnh hưởng, được giáo hóa. Con cái hiện tại không hiểu, có thể phản nghịch, đợi đến khi chúng trưởng thành, chúng sẽ nhận ra và chúng sẽ hồi tâm hối cải”**.

Nhà Phật nói: **“Phật thị môn chung bất xả nhất nhân”**. Nhà Phật không xả bỏ một ai. Khi một người chân thật giác ngộ quay đầu thì Phật liền đến tiếp độ. Chúng ta làm lâu ngày, dài tháng thì chúng sẽ tự giác ngộ.

Hòa Thượng nói: **“Cho nên chúng ta có thể phải dùng công phu trong thời gian 20 năm, 30 năm để ảnh hưởng những người con. Bạn có công phu trong thời gian 20 năm, 30 năm thì bạn mới có thể giúp cho chúng hồi đầu”**. Cách đây vài ngày, con gái út của tôi gọi điện nói: **“Vào sinh nhật con, bên công ty Bảo hiểm sẽ chuyển tiền bảo hiểm, Ba hãy đem số tiền đó để làm từ thiện”**. Đây là **“tiềm di mặc hóa”**. Từ nhỏ, con của tôi đã thấy tôi tích cực cho đi. Cha Mẹ phải làm ra tấm gương tích cực cho đi trong 10 năm, 20 năm, 30 năm. Lời của Hòa Thượng rất từ bi. Chúng ta không thể mong sau một năm, hai năm mà một người con có thể quay đầu. Chúng ta tu hành mười năm, chúng ta đã chân thật quay đầu chưa? Con của chúng ta không được học, không được dạy, chúng không thể tự biết mà quay đầu. Chúng ta là Ông Bà, Cha Mẹ, trưởng bối, chúng ta phải có tâm từ bi, chúng ta phải làm ra được tấm gương tốt, trong vô hình, dần dần chúng sẽ được ảnh hưởng. Người xưa nói: **“Chúng ta đi trong sương lâu ngày cũng sẽ thấm lạnh”**. Chúng ta đi trong sương, chúng ta không nhìn thấy nước nhưng lâu dần, áo của chúng ta cũng sẽ thấm ướt nước. Chúng ta làm lâu dài thì nội tâm của con cái sẽ dần được ảnh hưởng, chúng tự nhiên sẽ giác ngộ, quay đầu.

*****

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!